

Taksatorringens vedtægter

6. april 1999

J.nr. 2:8032-326/jec

Rådsmødet den 28. april 1999

1. Resumé

Taksatorringen har den 26. juni 1998 anmeldt foreningens vedtægter med anmodning om erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9, subsidiært om fritagelse i medfør af § 8, stk. 1.

Taksatorringen består af 36 små og mellemstore automobilforsikringselskaber. Taksatorringen omfatter godt 25% af markedet for autoskadeforsikringer.

Ifølge vedtægterne er Taksatorringens formål at foretage opgørelse af motorkøretøjsskader for medlemmerne. Medlemmerne er ifølge vedtægterne forpligtet til at lade samtlige deres skadesopgørelser foretage af Taksatorringen. Ifølge vedtægterne kan et medlemsselskab udtræde af Taksatorringen med 9 måneders varsel til udgangen af et kalenderår.

Taksatorringen fremtræder som ét selskab, der på medlemmernes vegne forhandler prisen med automobilværkstederne

Vedtægterne har dermed samme virkning som en horisontal aftale mellem de pågældende forsikringselskaber om fælles prisfastsættelse over for automobilværkstederne. Vedtægterne må dermed anses for konkurrencebegrænsende og som udgangspunkt omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3. Erklæring om ikke-indgreb efter § 9 kan derfor ikke meddeles.

Den fælles skadesopgørelse, der foretages af Taksatorringens taksatorkorps, kan imidlertid bidrage til at styrke effektiviteten gennem en rationel anvendelse af Taksatorringens taksatorkorps. Endvidere letter Taksatorringen de mindre selskabers adgang til markedet og øger dermed udbudet af automobilforsikringer i konkurrence med de store selskaber. Taksatorringens vedtægter opfylder dermed betingelsen i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 1.

De effektivitetsfremmende elementer i Taksatorringen må antages at kunne komme forbrugerne til gode i form af større valgmuligheder og lavere forsikringspræmier, jf. § 8, stk. 1, nr. 2.

Opsigelsesbestemmelsen i taksatorringens vedtægter medfører imidlertid, at opsigelsesvarslet for udtræden af Taksatorringen kan være fra 9 måneder til op imod 21 måneder. Da medlemsselskaberne samtidig er forpligtet til at lade samtlige skadesopgørelser foretage af Taksatorringen, indebærer længden af opsigelsesvarslet en begrænsning, der går udover, hvad der er nødvendigt for Taksatorringens funktion, jf. § 8, stk. 1, nr. 3.

Med Taksatorringens nuværende medlemskreds og markedsposition kan det ikke antages, at foreningens vedtægter giver mulighed for at udelukke konkurrencen på en væsentlig del af markedet, jf. § 8, stk. 1, nr. 4.

Der er herefter grundlag for i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1, at fritage Taksatorringens vedtægter fra forbudet i § 6, stk. 1, på det vilkår, jf. § 8, stk. 3, at opsigelsesvarslet nedsættes væsentligt. Der må lægges vægt på, at opsigelsesvarslet ikke er længere end, hvad der er nødvendigt for Taksatorringen for at tilpasse taksatorkapaciteten til effektiv opgavevaretagelse for medlemmerne. Der er i den forbindelse opnået enighed mellem Taksatorringen og Konkurrencestyrelsen om, at et varsel på 6 måneder opfylder dette krav.

Hvis Taksatorringens markedsposition styrkes afgørende, f.eks. ved optagelse af et eller flere af

de større selskaber, vil der være en risiko for, at en væsentlig del af markedet for udbedring af forsikringskader vil blive undergivet en samordnet prisfastsættelse i Taksatorringen.

I en sådan situation må det antages, at Taksatorringens vedtægter vil kunne give mulighed for at udelukke konkurrencen på en væsentlig del af markedet i strid med § 8, st. 1, nr. 4.

Det bør derfor præciseres over for Taksatorringen, at fritagelsen kan ændres eller tilbagekaldes, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 5, nr. 1, såfremt der sker væsentlige ændringer i Taksatorringens markedsposition eller medlemskreds.

Endvidere bør der knyttes det vilkår til fritagelsen, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 3, at enhver udvidelse af Taksatorringens medlemskreds skal indberettes til Konkurrencestyrelsen.

2. Afgørelse

Det meddeles Taksatorringen, at foreningens vedtægter må anses for omfattet af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3, og at en erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9 derfor ikke kan gives.

Der er herved lagt vægt på, at Taksatorringen ifølge vedtægterne foretager opgørelse af motorkøretøjsskader for medlemsselskaberne. Dette har samme virkning som en horisontal aftale om fælles skadesopgørelse og om fælles prisfastsættelse over for automobilværkstederne.

Endvidere meddeles det taksatorringen, at Foreningens vedtægter i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1, fritages fra forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

Fritagelsen gives på følgende vilkår, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 3

- Ethvert medlemsselskab skal kunne udtræde af Taksatorringen med højst 6 måneders varsel.
- Enhver udvidelse af Taksatorringens medlemskreds skal indberettes til Konkurrencestyrelsen.

Fritagelsen gives for perioden indtil 1. juli 2003 med virkning fra den 26. juni 1998, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 3.

Der er herved lagt vægt på, at Taksatorringen medfører en mere rationel ressourceanvendelse i forbindelse med skadesopgørelsen, letter de mindre forsikringssselskabers adgang til markedet, øger udbudet af automobilforsikringer og dermed skaber en konkurrencemæssig modvægt til de store automobilforsikringssselskaber. Taksatorringen kan herved bidrage til at styrke effektiviteten som nævnt i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 1.

Disse effektivitetsfremmende virkninger af Taksatorringen må desuden antages at kunne komme forbrugerne til gode i form af større valgmuligheder og lavere forsikringspræmier, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 2.

Bestemmelsen i Taksatorringens vedtægters § 4, stk. 1, medfører imidlertid, at opsigelsesvarslet for udtræden af Taksatorringen kan være fra 9 måneder til op imod 21 måneder. Da medlemsselskaberne samtidig ifølge vedtægternes § 5, stk. 1, er forpligtet til at lade samtlige skadesopgørelser foretage af Taksatorringen, indebærer længden af opsigelsesvarslet i den nuværende opsigelsesbestemmelse en begrænsning, som går udover, hvad der er nødvendigt for Taksatorringens funktion, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Ved fastsættelsen af det første vilkår for fritagelsen er det lagt til grund, at en løbende opsigelsesfrist på 6 måneder må anses for tilstrækkelig til, at Taksatorringen kan foretage de dispositioner af personalemæssig karakter mv., som et eller flere selskabers udtræden måtte

nødvendiggøre.

Med Taksatorringens nuværende medlemskreds og markedsposition kan foreningens vedtægter ikke antages at give virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 4.

Ved fastsættelsen af det andet vilkår for fritagelsen er der henset til, at en styrkelse af Taksatorringens markedsposition vil indebære en risiko for, at en væsentlig del af markedet for udbedring af forsikringskader på motorkøretøjer vil blive undergivet en samordnet prisfastsættelse i Taksatorringen, hvilket vil kunne give mulighed for at udelukke konkurrencen på en væsentlig del af markedet, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 4.

Det præciseres i den forbindelse over for Taksatorringen, at fritagelsen kan ændres eller tilbagekaldes, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 5, nr. 1, såfremt der sker væsentlige ændringer i Taksatorringens markedsposition eller medlemskreds.

Taksatorringens vedtægter bestod ved konkurrencelovens ikrafttræden den 1. januar 1998, og vedtægterne er anmeldt inden den 1. juli 1998 med henblik på fritagelse. Vedtægterne er dermed omfattet af overgangsbestemmelsen i konkurrencelovens § 27, stk. 4. Dette indebærer, at de fastsatte vilkår skal være effektueret senest 3 måneder efter meddelelsen af denne afgørelse, for at fritagelsen skal have gyldighed.

3. Sagsfremstilling

3.1. Sagens anledning

Advokat Erik Mohr Mersing har ved skrivelse af 26. juni 1998 som advokat for Taksatorringen anmeldt foreningens vedtægter med anmodning om erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9, subsidiært om fritagelse i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1, såfremt erklæring om ikke-indgreb ikke kan meddeles. Ved telefaks af 9. marts 1999 har advokat Erik Mohr Mersing knyttet en række yderligere bemærkninger til sagen, som desuden har været drøftet på et møde i Konkurrencestyrelsen den 30. marts 1999.

3.2. Taksatorringen

Taksatorringen er en forening, hvis medlemskreds består af 36 små og mellemstore automobilforsikringselskaber.

Foreningens vedtægter er vedtaget den 18. juni 1979 og senest ændret den 11. maj 1994.

Taksatorringens formål er ifølge vedtægternes § 2, at foretage opgørelse af motorkøretøjsskader for medlemsselskaberne.

Ifølge vedtægternes § 3, stk. 2, optager Taksatorringen som nye medlemmer kun her i landet arbejdende selskaber, der har koncession til at tegne motorkøretøjsforsikring. Bestyrelsen kan efter § 3, stk. 3, med 2/3 flertal beslutte optagelse af nye medlemmer og betingelserne herfor.

Et medlemsselskab kan efter § 4, stk. 1, udtræde af Taksatorringen med ni måneders varsel til udgangen af et kalenderår.

Medlemsselskaberne er ifølge vedtægternes § 5, stk. 1, forpligtet til overalt i Danmark at lade deres skader på motorkøretøjer opgøre af Taksatorringen.

Ifølge vedtægternes § 5, stk. 2, er medlemsselskaber, der i henhold til bestyrelsens godkendelse beskæftiger egne taksatorer, dog berettiget til at fortsætte hermed i samme omfang som hidtil. Det er oplyst, at ingen af Taksatorringens medlemsselskaber beskæftiger egne taksatorer i henhold til denne bestemmelse.

Udgifterne til Taksatorringens drift fordeles ifølge vedtægternes § 20, stk. 1, mellem medlemsselskaberne på grundlag af skadesopgørelserne i det pågældende regnskabsår.

Det anføres i anmeldelsen, at ingen små automobilforsikringselskaber står uden for Taksatorringen.

I anmeldelsen henvises til, at hele automobilforsikringsbranchen i dag arbejder sammen i Autotaks-systemet. Alle forsikringselskaber har samme adgang til Autotaks-systemet for deres egne forsikringstageres vedkommende. Tilsvarende har Taksatorringen adgang til Autotaks-systemet for egne medlemsselskabers forsikringstageres vedkommende.

Endvidere anføres det i anmeldelsen, at Taksatorringen optræder som ét selskab, der på medlemmernes vegne forhandler med værkstederne om priser på samme måde, som de store enkeltelskaber gør.

Det er efterfølgende præciseret, at der hermed i anmeldelsen er taget højde for udfaldet af Konkurrencerådets afgørelse vedrørende Autotaks-systemet, jf. afsnit 3.5.

Der sigtes dermed til en situation, hvorefter udgangspunktet er, at det enkelte værksted i forhandling med det enkelte forsikringselskab fastlægger prisen for udbedring af forsikringsskader.

3.3. Det relevante marked

Det relevante marked i sagen er opgørelse af forsikringsskader på motorkøretøjer i Danmark.

I forbindelse med anmeldelsen har Taksatorringen skønnet, at markedsandelene for autorskadeforsikring beregnet på grundlag af den samlede skademasse fordeler sig således: Tryg-Baltica ca. 25%, TopDanmark ca. 20%, Codan ca. 15%, GF Forsikring ca. 10% og Taksatorringen godt 25%.

Blandt Taksatorringens større medlemmer har Alm. Brand en markedsandel på knap 7% og Lærerstanden en markedsandel på godt 3% beregnet ud fra den samlede skademasse.

Ifølge Finanstilsynets statistik udgjorde forsikringselskabernes samlede bruttopræmieindtægter i forbindelse med kaskoforsikring af motorkøretøjsskader i 1997 ca. 5,2 mia. kr.

Opgjort efter bruttopræmieindtægter har Taksatorringen en markedsandel på godt 25% for autorskadeforsikringer, svarende til bruttopræmieindtægter på ca. 1,3 mia. kr. Blandt Taksatorringens større medlemmer har Alm. Brand en markedsandel på godt 8% og Lærerstanden en markedsandel på ca. 3%.

Dette skal sammenholdes med markedsandelene for de tre store forsikringselskaber på autorskadeområdet, som er Tryg-Baltica med godt 25%, TopDanmark med ca. 16% og Codan med ca. 14%. Derudover er følgende mellemstore forsikringselskaber med en markedsandel på 4-5% på autorskadeområdet ikke medlemmer af Taksatorringen: GF Forsikring, Danica og Kgl. Brand.

I den konkrete sag kan det synes mest relevant at lægge den samlede skademasse til grund ved opgørelsen af markedsandelene. Det ændre imidlertid ikke ved grundlaget for bedømmelsen af sagen, hvis bruttopræmieindtægterne lægges til grund, idet der er en sammenhæng mellem skader og præmier. Taksatorringens markedsandel er ca. 25% i begge beregninger.

Forsikringsskader på biler bliver udbedret på forsikringselskabets regning med et autoværksted som hovedentreprenør. Visse arbejder som f.eks. lakering, bliver typisk udført i underentrepriser hos specielle lakeringsværksteder. Kunden (forsikringstageren) vælger som hovedregel selv, hvilket værksted der skal udføre reparationen ("det frie værkstedsvalg").

3.4. Autotaks-systemet

Autotaks-systemet er et edb-baseret skadesopgørelsessystem, der bruges af forsikringsselskaberne og autoværkstederne ved opgørelsen af forsikringskader på biler. Systemet har været aftalt mellem Automobilforsikringsselskabernes Fællesråd (AF) og 18 bilforhandlerforeninger under Danmarks Automobilforhandler Forening (DAF). Desuden har der været indgået tilsvarende aftaler mellem AF og Centralforeningen af Automobilreparatører i Danmark (CAD) og Sammenslutningen af Karrosseribyggere og Autooprettere i Danmark (SKAD). Autotaks-systemet har dermed omfattet praktisk taget hele forsikringsbranchen og hele autoreparationsbranchen undtagen de selvstændige autolakerere.

Autotaks-systemet angiver for hvert enkelt bilmærke og -model meget detaljeret, hvilke reparationer, udskiftninger mv., der skal udføres for at foretage en korrekt udbedring af praktisk taget enhver form for skade med angivelse af arbejdstid, reparationsmetoder, reservedele mv.

Autotaks-systemet har imidlertid også fastlagt priserne i forbindelse med forsikringskaderne. For hvert enkelt autoværksted har der således været fastsat en bestemt skadetimepris, der har skullet anvendes over for alle forsikringsselskaber. Desuden indeholder Autotaks-systemet et særligt lakeringsmodul, AT-Lak, hvorefter autoværkstedernes afregningspriser for lakeringsarbejde har været fastlagt.

3.5. Konkurrencerådets afgørelse vedrørende Autotaks-systemet

Aftaleparterne anmeldte aftalekomplekset om anvendelse af Autotaks-systemet den 26. juni 1998 med anmodning om fritagelse i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1, og sagen blev behandlet på Konkurrencerådets møde den 16. december 1998.

Konkurrencerådet fandt ikke grundlag for i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1, at fritage aftalekomplekset i dets nuværende udformning fra forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

Der blev herved lagt vægt på, at Autotaks-systemets prisnormeringer begrænser værkstedernes muligheder for selv at fastsætte deres priser i forbindelse med udførelse af autoskadearbejde for forsikringsselskaber. Disse begrænsninger måtte anses for unødvendige for at styrke effektiviteten m.v. i forbindelse med udførelsen af forsikringskadearbejde på person- og varebiler, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Med hensyn til Autotaks-systemets lakeringsmodul, AT-lak, gjorde de ovennævnte begrænsninger sig i særlig grad gældende, idet AT-lak opererer med én fast timepris gældende for hele landet. Hertil kom, at systemet, som formelt var en aftaleregulering af forholdet mellem forsikringsselskab og autoværksted, reelt indebar en begrænsning også for tredjepart, de selvstændige lakeringsværksteder, som udfører lakeringsarbejde i underentreprise for autoværksteder. Dette skyldtes, at normeringen af timeprisen i AT-lak i betydelig udstrækning kom til at virke som en kollektivt fastsat købspris over for lakeringsværkstederne.

Der blev herefter i medfør af konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1, meddelt aftaleparterne påbud om senest den 1. april 1999 at ophæve aftalekomplekset om Autotaks-systemet i dets nuværende udformning.

Konsekvensen af Konkurrencerådets afgørelse er, at de effektivitetsfremmende elementer i Autotaks-systemet med hensyn til hurtig og sikker skadesopgørelse, korrektudførelse af reparationsarbejde og korrekt genopbygning, kan bibeholdes.

Derimod vil det herefter som udgangspunkt være op til det enkelte værksted i forhandling med det enkelte forsikringsselskab at fastlægge prisen for udbedring af forsikringskader.

3.5.1. Taksatorringens supplerende bemærkninger efter afgørelsen

Konkurrencerådets afgørelse af 16. december 1998 vedrørende Autotaks-systemet har givet Taksatorringen anledning til visse supplerende bemærkninger i forhold til den oprindelige anmeldelse

Taksatorringen har herunder anført, at det forhold, at Taksatorringen optræder som ét selskab over for værkstederne, betyder, at Taksatorringens mange små virksomheder derigennem opnår en forhandlingsstyrke, der gør det muligt for dem at konkurrere med branchens store selskaber og for at udbyde deres forsikringer til konkurrencedygtige priser.

I den forbindelse understreger Taksatorringen, at der ikke er tale om nogen begrænsning i det enkelte værksteds muligheder for at fastsætte deres priser. Taksatorringen vil forhandle individuelt med hvert værksted.

Der er efter Taksatorringens opfattelse i det hele intet ved Taksatorringens virksomhed, der ikke er i overensstemmelse med sigtet med Konkurrencerådets afgørelse vedrørende Autotaks-systemet.

3.6. Mulige konkurrencebegrænsninger

I forbindelse med anmeldelsen angives, hvilke bestemmelser der efter anmelderens egen opfattelse begrænser deltagernes eller en tredjeparts frihed til at træffe selvstændige kommercielle beslutninger.

Taksatorringen anfører i den forbindelse, at forsikringselskaberne gennem medlemsskabet af Taksatorringen er forpligtet til at lade deres skader på motorkøretøjer opgøre af Taksatorringen.

Herudover begrænser vedtægterne ifølge anmeldelsen hverken deltagernes eller tredjeparts frihed til at træffe selvstændige kommercielle beslutninger.

3.7. Taksatorringens argumentation

Taksatorringen har som nævnt principalt anmodet om erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9 og subsidiært anmodet om fritagelse i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1.

3.7.1. Erklæring om ikke-indgreb

Der er Taksatorringens vurdering, at samarbejdet i foreningen hverken direkte eller indirekte har til formål eller følge at begrænse konkurrencen.

Foreningen henviser til bemærkningerne i konkurrenceloven om, at det ikke anses for konkurrencebegrænsende, at flere virksomheder i samme omsætningsled inden for en branche afgiver fælles bud på en bestemt opgave, hvis ingen af de pågældende virksomheder alene ville kunne klare opgaven, f.eks. på grund af krav til know-how, kapacitet eller økonomiske ressourcer.

Efter foreningens opfattelse foreligger der en parallel situation i Taksatorringen, hvor det forholder sig således, at langt de fleste af medlemsselskaberne slet ikke ville kunne drive forretning i Danmark, hvis man ikke havde mulighed for samarbejde på dette område. For samtlige medlemsselskaber gælder, at de kun via samarbejde i Taksatorringen kan matche konkurrencen fra de store selskaber.

Efter Taksatorringens vurdering har situationen betydelige lighedspunkter med afgørelsen, optrykt i Dokumentation fra Konkurrencerådet 1995, side 426ff. Det blev ved denne afgørelse langt til grund, at en aftale om fælles tilbudsgivning på leverancer af færdigblandet beton til Øresundsforbindelsen ikke indebar en konkurrencebegrænsning.

Til støtte for, at der ikke foreligger nogen mærkbar konkurrencebegrænsning, og at der således er grundlag for en erklæring om ikke-indgreb, har Taksatorringen yderligere anført, at medlemmerne

kan udtræde af samarbejdet med ni måneders varsel til udgangen af et kalender år.

3.7.2. Meddelelse af fritagelse

Subsidiært har Taksatorringen anmodet om fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1.

§ 8, stk. 1, nr. 1

Som argument for at Taksatorringen bidrager til at styrke effektiviteten som angivet i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 1, har foreningen anført, at ingen af de små forsikringsselskaber ville kunne stå uden for Taksatorringen. Samarbejdet øger derfor udbudet af konkurrerende tilbud.

§ 8, stk. 1, nr. 2

Det er foreningens opfattelse, at forbrugerne sikres en rimelig andel af fordelene ved Taksatorringen, som angivet i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Ifølge Taksatorringen medvirker konkurrencepresset til at sikre priskonkurrencen og dermed en rimelig andel af fordelene til forbrugerne, der endvidere opnår betydelige serviceforbedringer.

§ 8, stk. 1, nr. 3

Taksatorringen finder ikke, at foreningens vedtægter pålægger virksomhederne begrænsninger, der er unødvendige for at opnå de beskrevne fordele, som omhandlet i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Det anføres i den forbindelse, at samarbejdet i Taksatorringen er det eneste område, hvor de deltagende forsikringsselskaber samarbejder. Samarbejdet pålægger derfor ikke virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige.

På et møde i Konkurrencestyrelsen den 30. marts 1999 har Taksatorringen uddybet sine synspunkter i forbindelse med dette punkt. Foreningen har herunder anført, at bestemmelsen i vedtægternes § 5, stk. 1, hvorefter medlemsselskaberne er forpligtet til at lade samtlige deres skadesopgørelser foretage af Taksatorringen, er nødvendig, for at kunne disponere taksatorkapaciteten efter antallet af skadesopgørelser. Bestemmelsen er dermed afgørende for, at Taksatorringen kan fungere effektivt.

Hvis bestemmelsen blev ophævet ville der endvidere være en risiko for, at visse af medlemsselskaberne ville vælge selv at foretage skadesopgørelsen f.eks. i forbindelse med simple skader og overlade de komplicerede, omkostningskrævende skadesopgørelser til Taksatorringen. Dette ville samlet gøre skadesopgørelsen dyrere for de små selskaber og vanskeliggøre deres tilstedeværelse på markedet. De gunstige virkninger af Taksatorringen ville dermed blive reduceret.

§ 8, stk. 1, nr. 4

Efter Taksatorringens opfattelse giver foreningens vedtægter ikke virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrence for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser, som omhandlet i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 4.

Taksatorringens markedsandel udgør kun godt 25%. Samarbejdet skal derfor ses i lyset af den stærke konkurrence, der hersker på markedet fra de store forsikringsselskaber. Der er derfor ikke tale om, at deltagerne gennem samarbejdet i Taksatorringen har mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende tjenesteydelser.

4. Vurdering

Taksatorringens medlemsselskaber driver erhvervsvirksomhed i form af forsikringsvirksomhed. Taksatorringen er dermed omfattet af konkurrencelovens, jf. § 2, stk. 1.

Taksatorringens vedtægter har karakter af en vedtagelse inden for en sammenslutning af

virksomheder og er dermed omfattet af aftalebegrebet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3.

Taksatorringens medlemsselskaber har en samlet omsætning (bruttopræmieindtægt) på over 1 mia. kr. og en samlet markedsandel på godt 25%. Taksatorringens vedtægter er dermed ikke undtaget fra forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, som følge af bagatelreglerne i lovens § 7, stk. 1.

4.1. Erklæring om ikke-indgreb

Spørgsmålet er herefter, om der foreligger en konkurrencebegrænsende aftale, som nævnt i konkurrencelovens § 6, stk. 1, eller om der kan meddeles en erklæring om ikke-indgreb efter konkurrencelovens § 9.

Ifølge Taksatorringens vedtægter foretager foreningen opgørelse af motorkøretøjskader for medlemsselskaberne. Vedtægterne har således samme virkning som en horisontal aftale mellem medlemsselskaberne om fælles skadesopgørelse

Den fælles skadesopgørelse indebærer en fælles prisfastsættelse over for automobilværkstederne for de deltagende forsikringsselskaber i forbindelse med taksationen af forsikringskader.

Der er dermed som udgangspunkt tale om en konkurrencebegrænsning, som nævnt i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1.

Der foreligger ikke en analogi til de aftaler, der i bemærkningerne til konkurrenceloven ikke anses for konkurrencebegrænsende. Bemærkningerne omhandler den situation, hvor flere virksomheder i samme omsætningsled inden for samme branche afgiver fælles bud på en bestemt opgave, hvis ingen af virksomhederne alene ville have kunnet klare opgaven.

Den påberåbte afgørelse, der er truffet under den tidligere konkurrencelov, vedrørende fælles tilbudsgivning på leverancer af færdigblandet beton til Øresundsforbindelsen angår ligeledes en konkret, enkeltstående byggeopgave.

Der er i det foreliggende tilfælde tale om et vedvarende arrangement, der indebærer fælles priser for forsikringsselskaberne i forbindelse med taksation.

I øvrigt er samarbejdet næppe absolut nødvendigt for samtlige deltagende forsikringsselskaber.

I Kommissionens meddelelse af 29. juli 1968 om samarbejde mellem virksomheder opregnes en række aftaler mellem virksomheder, som efter Kommissionens opfattelse ikke anses for konkurrencebegrænsende. I meddelelsen omtales ikke samarbejde af den her foreliggende karakter, og meddelelsen påberåbes da heller ikke af Taksatorringens advokat.

4.2. Meddelelse af fritagelse

Der skal herefter tages stilling til, hvorvidt de fire betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 1-4, for at meddele fritagelse fra forbudet i [§ 6, stk. 1](#), må anses for opfyldt.

AD § 8, stk. 1, nr. 1

Det må vurderes, at forsikringsselskabernes centrale skadesopgørelse gennem Taksatorringens taksatorkorps medfører en mere rationel ressourceanvendelse, end hvis de enkelte mindre forsikringsselskaber selv skulle foretage skadesopgørelsen. Skadesopgørelsen gennem Taksatorringen fremmer dermed såvel den samfundsmæssige som den driftsøkonomiske effektivitet.

Det vil være forbundet med betydelige omkostninger for de mindre forsikringsselskaber at etablere eget, eventuelt landsdækkende taksatorkorps. Eksistensen af Taksatorringen letter dermed de mindre forsikringsselskabers adgang til markedet og øger udbudet af

automobilforsikringer. Taksatorringen skaber på denne måde en konkurrencemæssig modvægt til de store automobilforsikringsselskaber.

Taksatorringen bidrager hermed til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser, jf. § 8, stk. 1, nr. 1.

AD § 8, stk. 1, nr. 2

Det må antages, at disse fordele ved Taksatorringen kommer forbrugerne til gode i form af større valgmuligheder og lavere forsikringspræmier, jf. § 8, stk. 1, nr. 2.

AD § 8, stk. 1, nr. 3

Den effektivitetsfremmende virkning af Taksatorringen ligger som nævnt i de mindre forsikringsselskabers mulighed for at udnytte Taksatorringens taksatorkorps. Dette skaber større muligheder for konkurrence mellem automobilforsikringsselskaberne om forsikringstagerne som følge af flere udbydere og dermed flere valgmuligheder for forbrugerne.

Det kan diskuteres, hvorvidt bestemmelsen i vedtægternes § 5, stk. 1, hvorefter medlemsselskaberne er forpligtet til at lade samtlige deres skadesopgørelser foretage af Taksatorringen, er nødvendig for at opnå disse gunstige virkninger, jf. § 8, stk. 1, nr. 3.

Bestemmelsen, der afskærer medlemsselskaberne fra i visse tilfælde selv at foretage skadesopgørelsen, er i særlig grad problematisk på grund af vedtægternes opsigelsesregler. Efter vedtægternes § 4, stk. 1, kan et medlemsselskab kun udtræde af Taksatorringen med 9 måneders varsel til udgangen af et kalenderår. Dvs., at opsigelsesfristen i værste fald kan være op imod 21 måneder.

Taksatorringen har som nævnt i afsnit 3.7.2. på et møde med Konkurrencestyrelsen gjort gældende, at bestemmelsen i vedtægternes § 5, stk. 1, er nødvendig, for at Taksatorringen kan disponere taksatorkapaciteten efter antallet af skadesopgørelser, hvilket er nødvendigt for at Taksatorringen kan fungere effektivt.

Det må vurderes, at dette synspunkt ikke ganske kan afvises. I såfald må der imidlertid lægges afgørende vægt på, at opsigelsesvarslet ikke er længere end, hvad der er nødvendigt for, at Taksatorringen kan tilpasse sin taksatorkapacitet og foretage de dispositioner af personalemæssig karakter mv., som et eller flere selskabers udtræden måtte nødvendiggøre. Der er i den forbindelse opnået enighed mellem Taksatorringen og Konkurrencestyrelsen om, at et løbende varsel på 6 måneder opfylder dette krav.

Deltagelsen i Taksatorringen begrænser ikke forsikringsselskabernes frihed til selv at fastsætte præmiestørrelse og forsikringsbetingelser i øvrigt.

AD § 8, stk. 1, nr. 4

Spørgsmålet er endelig, om Taksatorringens vedtægter giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser, jf. § 8, stk. 1, nr. 4.

Dette kan ikke siges at være tilfældet i dag. Taksatorringens 36 medlemsselskaber dækker godt 25 % af markedet for automobilforsikring. Taksatorringen er dermed samlet på størrelsesmæssigt niveau med det største enkeltsselskab, Tryg-Baltica, og kun noget større end TopDanmark og Codan enkeltvis.

Hvis Taksatorringens medlemskreds imidlertid udvides med et eller flere af de større automobilforsikringsselskaber, eller Taksatorringens markedsposition af andre grunde styrkes væsentligt, kan det få væsentlig betydning for konkurrenceforholdene på området.

Efter ophævelsen af reguleringen af automobilværkstedernes skadetimepriser i Autotaks-systemet, skal prisen på skadesarbejde på biler som udgangspunkt fastsættes ved forhandling mellem det enkelte forsikringsselskab og det enkelte værksted.

Taksatorringen optræder som ét selskab, der på medlemmernes vegne forhandler prisen med automobilværkstederne. Hvis Taksatorringens markedsposition styrkes afgørende, er der derfor risiko for, at en væsentlig del af markedet vil blive undergivet en samordnet prisfastsættelse i Taksatorringen. En sådan situation vil have lighedspunkter med situationen under Autotaks-systemets prisregulering, der bl.a. har indebåret, at det enkelte værksteds priser har været ens over for samtlige forsikringsselskaber.

Under sådanne forudsætninger vil Taksatorringens vedtægter kunne give mulighed for at udelukke konkurrence på en væsentlig del af markedet for udbedring af forsikringskader på biler i strid med betingelsen i konkurrencelovens [§ 8, stk. 1, nr. 4](#).

4.3. Konklusion

Taksatorringens vedtægter er omfattet af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3. Der kan således ikke meddeles Taksatorringens erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9.

Betingelserne i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, for at meddele fritagelse må anses for opfyldt.

Da medlemsselskaberne er forpligtet til at lade samtlige deres skadesopgørelser foretage af Taksatorringen, indebærer længden af opsigelsesvarslet i Taksatorringens vedtægter - mellem 9 og 21 måneder - en begrænsning, der går udover, hvad der er nødvendigt for Taksatorringens funktion, jf. § 8, stk. 1, nr. 3.

Med hensyn til betingelsen i § 8, stk. 1, nr. 4, må denne med Taksatorringens nuværende medlemskreds og markedsposition anses for opfyldt.

På den baggrund må det vurderes, at Taksatorringens vedtægter i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1, kan fritages fra forbudet i § 6, stk. 1, på det vilkår, jf. § 8, stk. 3, at opsigelsesvarslet nedsættes til 6 måneder.

Såfremt medlemskredsen udvides med et eller flere af de større automobilforsikringsselskaber, eller hvis Taksatorringens markedsposition af andre grunde styrkes væsentligt, vil det kræve en fornyet stillingtagen til bedømmelse af, hvorvidt betingelsen i § 8, stk. 1, nr. 4, fortsat kan anses for opfyldt.

Det må derfor anses for hensigtsmæssigt, at en fritagelse af Taksatorringens vedtægter efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, meddeles på det vilkår, at Taksatorringen indberetter enhver udvidelse af medlemskredsen til Konkurrencestyrelsen, jf. § 8, stk. 3.

I forbindelse med meddelelsen af afgørelsen bør det tillige præciseres over for Taksatorringen, at fritagelsen kan ændres eller tilbagekaldes, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 5, nr. 1, såfremt der sker væsentlige ændringer i Taksatorringens medlemskreds eller markedsposition.

Med de nævnte vilkår og den nævnte præcisering over for Taksatorringen må det anses for forsvarligt at meddele fritagelsen for en periode på fem år fra anmeldelsestidspunktet, dvs. for perioden indtil 1. juli 2003, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 3.

Taksatorringens vedtægter bestod ved konkurrencelovens ikrafttræden den 1. januar 1998, og vedtægterne er anmeldt inden den 1. juli 1998 med henblik på fritagelse efter § 8, stk. 1. Vedtægterne er dermed omfattet af overgangsbestemmelsen i § 27, stk. 4. Dette indebærer, at de

nævnte vilkår skal være effektueret senest 3 måneder efter meddelelsen af afgørelsen, for at fritagelsen skal have gyldighed.